

Eurobank Forum

Καθηγητής ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΗΤΑΚΙΔΗΣ

**Διευθυντής Βασικών Τεχνολογιών και Υποδομών της Κοινωνίας
των Πληροφοριών στη Γενική Διεύθυνση 'Κοινωνία των
Πληροφοριών' της Ευρωπαϊκής Επιτροπής**

«ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ»

ΑΘΗΝΑ, 21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2000
ΠΑΛΛΑΣ ΑΘΗΝΑ

«Το να γνωρίζουμε τις ρίζες μας και την εξέλιξη μας από αυτές είναι μία ανθρώπινη ανάγκη εξίσου σημαντική όπως και το να καταλάβουμε το σύμπαν γύρω μας και τον ρόλο μας σ' αυτό.

Η ιστορία από τη μία πλευρά και η τεχνολογία και επιστήμη από την άλλη μας βοηθούν να κατανοήσουμε από που (προ)ερχόμαστε, που είμαστε και, ίσως, που πάμε.

Ταυτόχρονα, η ιστορία και η τεχνολογία είχαν ανά τους αιώνες, και συνεχίζουν να έχουν μία στενή σχέση.

- Η μία πλευρά της σχέσης αυτής είναι ότι η τεχνολογία, μέσα πάντοτε από επιστημονικές ανακαλύψεις, έχει επηρεάσει καταλυτικά την εξελικτική πορεία του ανθρώπου και όλων των δραστηριοτήτων του. Από την ανακάλυψη και τον έλεγχο της φωτιάς, στην εμφάνιση της γεωργίας και των πρώτων πόλεων, στη βιομηχανική εποχή που έφερε η ατμομηχανή και ο ηλεκτρισμός, και στην απαρχή της νέας οικονομίας της πληροφορίας και της γνώσης στις μέρες μας, η τεχνολογική πρόοδος είτε για καλό είτε για κακό ... γράφει ιστορία, με πολλαπλές οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές επιπτώσεις.
- Η άλλη πλευρά της σχέσης αυτής βλέπει την τεχνολογία σαν εργαλείο για την ιστορική έρευνα και τη διατήρηση και διάδοση της ιστορικής γνώσης, της γλώσσας ή γενικότερα αυτού που αποκαλούμε πολιτιστική ταυτότητα και κληρονομιά. Χαρακτηριστικά παραδείγματα εδώ έχουν αποτελέσει τα πρώτα μέσα γραφής και αργότερα η τυπογραφία και η φωτογραφία. Είναι εύλογο λοιπόν το ερώτημα: πως διαμορφώνεται ο ρόλος της τεχνολογίας/εργαλείου της ιστορίας καθώς μπαίνουμε στην εποχή της πληροφορίας και της γνώσης;

Οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, μετά από την αλματώδη πρόοδο τους (και είμαστε μόνο στην αρχή!) και την αέναη ψηφιοποίηση κάθε μορφής πληροφορίας έχουν ήδη γίνει απαραίτητο εργαλείο στα χέρια του σύγχρονου ιστορικού, αρχαιολόγου¹, γλωσσολόγου ή συντηρητή έργων τέχνης στην καθημερινή του δουλειά. Λαμπρό παράδειγμα αποτελεί η δουλειά που γίνεται στο Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού.

Ταυτόχρονα, αν πιστέψουμε ότι η σύγχρονη τεχνολογική επανάσταση είναι ακόμη στην αρχή της, αξίζει τον κόπο να αναρωτηθούμε από τώρα πως να ζήσουμε καλύτερα τη νέα τεχνολογία και τα εργαλεία της, έτσι ώστε να εξυπηρετούν τον άνθρωπο και τις ανθρώπινες ανάγκες και όχι αντίστροφα.

Μία άμεση δυνατότητα θα ήταν η χρήση των νέων εργαλείων έτσι ώστε, απευθυνόμενα σε όλες τις ηλικίες και κοινωνικές ομάδες, να προσφέρουν νέες δυνατότητες για μόρφωση και Παιδεία, διευκολύνοντας την εκμάθηση της

¹ σε συγκεκριμένες εφαρμογές βλέπουμε την αρχαιολογική σκαπάνη να δίνει τόπο, εν μέρει βέβαια στην ... πληροφορική σκαπάνη.

Ιστορίας (και όχι μόνο), με τρόπο απλό, ελκυστικό και πολύ συχνά διασκεδαστικό.

Τέλος, οι νέες τεχνολογίες και οι επερχόμενες μορφές και δυνατότητές τους αποτελούν αναμφίβολα και κανάλι διοχέτευσης των εμπορικά κυρίαρχων πολιτισμικών εκφράσεων. Μέσα στο πλαίσιο αυτό, ποια είναι σήμερα τα διαχρονικά μηνύματα της Ελληνικής ιστορίας που διατηρούν απaráλλακτη την φρεσκάδα και ενδιαφέρον τους;

Οι ίδιες τεχνολογίες που ωθούν τα σημερινά media και τη μαζική κουλτούρα μπορούν να βοηθήσουν στην διάσωση, διατήρηση και διάδοση βασικών και αναλλοίωτων ανθρώπινων αξιών. Η συνεισφορά και στενή συνεργασία εκπροσώπων τόσο από το χώρο της τεχνολογίας όσο και της ιστορίας ή γενικότερα τόσο από τις θετικές όσο και από τις κλασσικές επιστήμες, που να πιστεύουν στο δίδυμο τεχνολογίας – ιστορίας / πολιτισμού είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη αυτού του στόχου».